

ХАНДРИКОВ Митрофан Федорович (01(13). 01. 1837, Москва — 25. 07(07. 08). 1915, Київ) — астроном, геодезист. Член-кореспондент Санкт-Петербурзької АН (1896). Закінчив Московський університет (1858), де відтоді й працював в обсерваторії. 1862 захистив магістерську дисертацію «Сравнение способов, предложенных Гауссом, Бесселем и Гансеном для вычисления солнечных затмений», 1865 — дисертацію на ступінь доктора астрономії «Очерк теории определения планетных и кометных орбит по трем наблюдениям». Від 1870 — ординарний професор кафедри астрономії та геодезії, водночас 1870—1901 — директор астрономічної обсерваторії Університету св. Володимира у Києві. Наукові дослідження присвячені питанням теоретичної та практичної астрономії,

небесної механіки та геодезії. Засновник Київської школи теоретичної астрономії. Обґрунтував, що теоретичне вивчення орбіт повинне сприяти спрощенню класичних методів; розглянув випадки, коли ці методи не дають можливості окреслити елементи орбіти. Визначив значну кількість положень планет, виходячи зі спостережень на рефракторі з кільцевим мікрометром, спостерігав комети, зокрема комету Енке 1871 року; встановив різниці довгот між Києвом та Варшавою, між Києвом та Одесою; здійснював спостереження на пасажному інструменті з метою виявлення коливань широти, а також на меридіанному колі для визначення положень південних зірок до 8-ї зіркової величини в зоні від -10 до -15 за відмінюванням.

Основні праці

Определение влияния изменения элементов земного сфероида на координаты точек его поверхности // Математический сборник. 1866. Т. 1; Догадки о происхождении падающих звезд // Там само. 1867. Т. 2; Элементарная теория эллиптических функций и интегралов. С приложением к решению основного вопроса геодезии. Москва, 1867; Общая теория возмущений. Москва, 1871; Заметка о вычислении планетных и кометных орбит по методу Гаусса // Математический сборник. 1872. Т. 6; Ueber die Anwendung der Euler'schen Gleichungen zur Berechnung der elliptischen Bahnen der Planeten und Kometen // Astron. Nachr. 1873. № 1924; Система астрономии. К., 1875—77. Т. 1—3; Очерк теоретической астрономии. К., 1883; Курс анализа. К., 1887; Курс сферической астрономии. К., 1889; Описательная астрономия, элементарно изложенная. К., 1896.

В. В. Тельнюк-Адамчук

Бібліографічний опис:

Хандриков Митрофан Федорович / В. В. Тельнюк-Адамчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-891661>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).